

Stríðist fyri at bøta um korini hjá sinnissjúkum

Um vikuskiftið hittust øll tey norðurlendsku feløgini fyri fólk við sinnissjúkum á fundi á Sjómansheiminum í Havn. Føroyska felagið Sinnisbati var vertur, og øll hini londini — Danmark, Svøríki, Noregi, Finnland og Ísland — høvdu sín umboð á fundinum

NICLAS JOHANNESSEN

Formaður fyri øll hesi feløgini tilsamans er finski doktarin Ilka Taipale. Og sambært hann er nógv at stríðast fyri hjá feløgnum, ið skulu verja og stríðast fyri rættindunum hjá sinnissjúkum.

Hann vísir á, at enn er langt á mál.

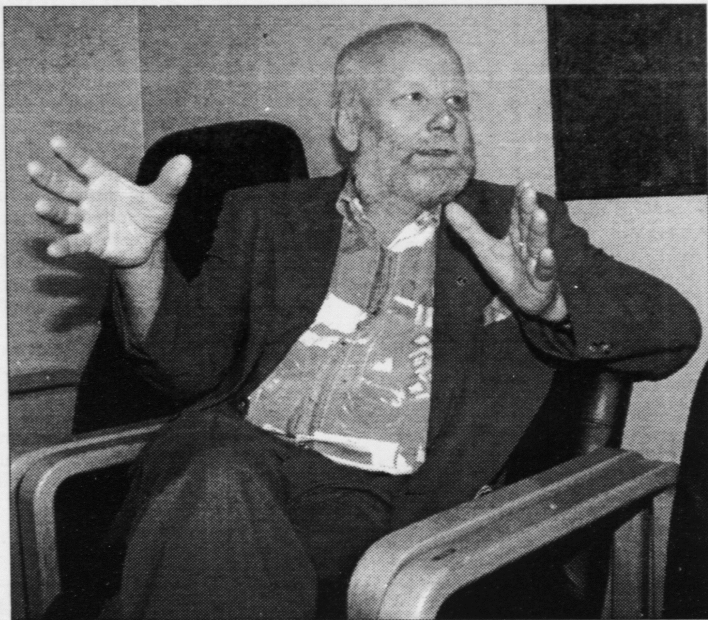
— Í bíbilini finnast trý slag av sjúku, at vera spedalskur, hava epilepsi, og at vera sinnissjúkur. Í verður tú lektur móti spidalskusjúku, fordómarnir móti epilepsi eru at kalla ongir longur, tú fólk eru væl kunna um hesa sjúku. Men sinnissjúka er framvegis stórt tabu í okkara samfelag. Okkara uppgáva er, at broyta hetta og bøta um korini hjá sinnissjúkum.

Á lægstu rók

Ilka Taipale sigur rætt og slætt, at sinnissjúk ferðas á lægstu rókunum í samfelagnum. Teirra rættindi eru skerð, hóast lóggávan í prinsippinum er fyri øll, so eru sinnissjúk ofta við sviðusóð.

— Fyri at bøta um hetta, so krevst, at tey sum umsitja lóg og vald skilja, at sinnissjúka er eitt brek og at sálarlaga brekað hava rætt til somu tænastur, sum onnur menniskju við líkamligum brekum, sigur Ilka Taipale.

Hann nevnr bústaðarmøguleikar. Ítróttur er somuleiðis at gott dømi um, at sinnissjúk ikki sleppa upp í part. Tað finst OL fyri rørslutarnaði, sum hevur verið við til at bróta niður múrar av fordómum — men

Ilka Taipale, doktari: Sinnissjúk fáa ikki somu rættindi sum onnur í samfelagnum — heldur ikki sum onnur menniskju við líkamligum brekum. Fordómur móti sinnissjúku ráða framvegis millum fólk og tey ráðandi

Mynd: Jonhard Hammer

tað finst onki OL fyri sinnissjúk, tey sleppa ongantíð upp í part, tá kappast verður í ítrótti.

— Hetta hendir enntá, sjálvt um vit síggja, at sinnissjúk menniskju klára seg ofta ótrúliga væl í kappingum innan ítrótt, um tey fáa kjansin at luttaka, sigur Ilka Taipale.

Tegn

Ilka nevnr eisini, at fólk, ið sita við valdi, eitt nú inn-

an politikk ofta velja at tuga, um tey hava sinnissjúku nær at sær í familjuni. Hetta er framvegis tabu.

— Men komandi ár skal Finnland hava orðfórra leiklutin í ES, og tá ætla vit sum tey fyrstu í ES-høpi at seta á sálarskránnar dagsskránnar.

Ilka Taipale, doktari, hevur góðar vónir um, at stríðið fyri rættindunum hjá sinnissjúkum fer at bera ávøkst.

— Vit eru sterk. Í Finn-

landi eru 14.000 limir, Ríkisførbundet for Social och Mental Hælsa í Svøríki hevur 10.000 limir, danska SIND og Mental Helse Norge hava hvør sínar 6.000 limir. Og Sinnisbati í Føroyum hevur eisini sín stóra leiklut í hesum arbeiðnum hjá norðurlendsku feløgnum at bøta um rættindini hjá sinnissjúkum, sigur Ilka.

Springarar lögdu beinini í Húsavík

12 springarar vóru býttir millum 30 mans í Sandoyinni leygarkvøldið

JONHARD HAMMER

Um 19.00 tíðina leygarkvøldið lögdu 12 springarar beinini í Húsavík. Tað byrjaði sum grindabøð, men tað vísti seg skjótt, at talan var um springarar. Ikki er so vanligt, at springarar leggja beinini í Føroyum.

Maturin á einum springara hevur heldur ikki nær námind so nógv kjøt á sær, sum ein grindahvalur. Og spik er

einki av á springara. Tað verður als ikki etið. Kjøtið sigst hinvegin at vera nakað av tí besta, tú kanst fáa í tín ráka — ein springarabúffur er ein sonn delikatessa.

Eindir 30 mans vóru við til drápið, og hesir býttu matin millum sín — tað vil siga, at nakrir havnarmenn, sum høvdu snikt seg við til drápið, máttu hyggja langt eftir teirra parti. Partarnir vóru bara býttir millum lokalu veiðimenninar.

Frá Sjálvstýrisflokkinum

Fyrsti fundur um ríkisrættarlugu støðu Føroya, um framtíð Føroya sum sjálvstøðug tjóð og um fólkaatkvøðuna, sum skal seta framtíð Føroya út í kortið, verður á landsbókasavninum í Havn mikud. 2. september 1998 kl. 19.30.

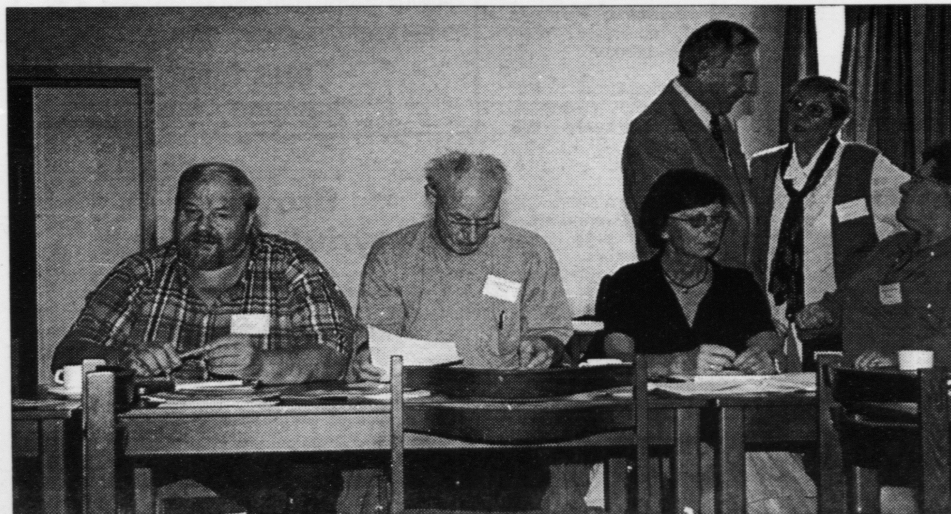
Øll, sum hava áhuga fyri málinum eru vælkomin.

Við á fundinum verða Helena Dam á Neystabø og Jákup Sverri Kass.

Sjálvstýrisflokkurin

Eyðkvæmislinjan

svarar alt samdøgrið á tlf. 18820. Mikudagar kl. 19.00–21.00 fæst persónlig ráðgeving og serligir spurningar verða svaraðir.

Umboð úr feløgum úr øllum norðurlondum vóru á fundi á Sjómansheiminum um vikuskiftið

Mynd: Jonhard Hammer